

Blanka Gosik, Maria Piech

Łódzki szlak konny jako przykład markowego produktu turystycznego województwa łódzkiego

Ekonomiczne Problemy Usług nr 86, 67-81

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

BLANKA GOSIK

MARIA PIECH

Uniwersytet Łódzki

**ŁÓDZKI SZLAK KONNY JAKO PRZYKŁAD
MARKOWEGO PRODUKTU TURYSTYCZNEGO
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO**

Wprowadzenie

W ostatnich latach obserwujemy w Polsce wzrost zainteresowania turystyką konną, czemu sprzyjają zarówno bogate walory krajoznawczo-przyrodnicze kraju, jak również rozwinięta infrastruktura z licznymi ośrodkami jeździeckimi, stadninami oraz gospodarstwami agroturystycznymi. Renesans, jaki przeżywa turystyka konna, znajduje wyraz w statystyce – ponad sześciokrotny wzrost uczestników wycieczek jeździeckich notowany w latach 2000–2009 (tabela 1). Turystyka konna zyskuje z roku na rok coraz więcej zwolenników. W odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie turystów tworzone są nowe szlaki konne przez PTTK, nadleśnictwa oraz władze lokalne i powstają coraz nowocześniejsze ośrodki jeździeckie.

Tabela 1

Wycieczki w turystyce kwalifikowanej

Wycieczki	2000		2008		2009	
	wycieczki	uczestnicy	wycieczki	uczestnicy	wycieczki	uczestnicy
Ogółem	26191	676347	22413	628147	22572	628876
piesze nizinne	8385	284896	8126	278191	8217	278140
piesze górskie	6287	149922	4444	131503	4180	124639
narciarskie	1028	17197	433	7711	572	8733
kolarskie	3205	51060	3644	67055	3552	68407
kajakowe	960	19028	815	16779	1031	18596
jeździeckie	54	776	108	1349	130	5163
inne	2758	83358	1902	63455	1979	61329

Źródło: opracowanie na podstawie: *Turystyka w 2009 roku*, GUS, Warszawa 2010.

Turystyka konna, która jest formą turystyki kwalifikowanej, pozwala na aktywny wypoczynek w bezpośrednim kontakcie z przyrodą. Polska ma bogate tradycje jeździeckie, świetnych fachowców i stosunkowo dobre warunki dla rozwoju turystyki konnej. Potwierdzeniem tego może być fakt działania w Polsce około 1100 ośrodków jeździeckich, a liczba osób uprawiających jeździectwo szacowana jest na kilkaset tysięcy¹. Pierwszy udokumentowany rajd konny odbył się w 1873 roku w masywie Czarnohory, kiedy to Józef Bąkowski i Józef Dziędzielewicz na koniach huculskich zdobywali jej szczyt – Howerlę (2061 m n.p.m.)². To właśnie w tym miejscu w 1880 roku Leopold Wajgel wytyczył pierwszy znakowany szlak na ziemiach polskich³.

Celem artykułu jest zaprezentowanie bogatych walorów turystycznych województwa łódzkiego, które umożliwiają uprawianie turystyki konnej, oraz roli, jaką odgrywa Łódzki Szlak Konny w promocji i integracji całego regionu, zwykle postrzeganego jako mało atrakcyjny turystycznie i rzadko odwiedzany. Ruch turystyczny w regionie łódzkim w roku 2009 oszacowano na 3136615

¹ K. Chodkiewicz, E. Drabek, *Organizacja szlaków konnych i animacja rekreacji jeździeckiej jako elementy promocji lasów państwowych*, „Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej” 2009, z. 4, s. 292.

² M. Józefczyk, *Najpiękniejsze szlaki konne w Polsce*, Carta Blanca, Warszawa 2010, s. 19.

³ A. Stasiak, *Produkt turystyczny – szlak*, „Turystyka i Hotelarstwo” 2006, nr 10, s. 9.

osób⁴. Według GUS i liczby nocujących w 2008 roku łódzkie w porównaniu z innymi województwami plasuje się na 9. miejscu.

1. Pojęcie i definicja szlaku turystycznego

Z przeglądu literatury wynika pewien chaos pojęciowy dotyczący terminologii szlaku turystycznego, pojawia się wiele jego różnorodnych definicji. Na problem ten zwracano uwagę w licznych pracach naukowych, m.in.: A.M. Rohrscheidt⁵, J. Styperek⁶ i – jak podkreśla A. Stasiak – „pomimo długiej i bogatej historii tworzenia szlaków turystycznych w Polsce nie opracowano jednej, powszechnie akceptowanej ich definicji”⁷.

Według Słownika Języka Polskiego szlak turystyczny to „naturalna droga lub trasa specjalnie wytyczona, zwykle oznakowana, przystosowana do celów turystycznych”⁸. Wytyczanie i znakowanie szlaków nadal pozostaje w gestii PTTK, które definiuje szlak turystyczny jako: „wytyczoną w terenie trasę, służącą do odbywania wycieczek, oznakowaną jednolitymi znakami i wyposażoną w urządzenia informacyjne, które zapewniają bezpieczne i spokojne jej przebycie turyście (...)”⁹. Pełną klasyfikację szlaków turystycznych zaproponował zespół autorski J. Kaczmarek, A. Stasiak i B. Włodarczyk¹⁰.

Biorąc pod uwagę tę klasyfikację, należy stwierdzić, że Łódzki Szlak Konny stanowi przykład całorocznego szlaku ponadregionalnego, wytyczonego dla potrzeb uprawiania turystyki aktywnej. Pełni on jednocześnie funkcję turystyczną i ekologiczną, ponieważ jego trasa w wielu miejscach przebiega w granicach obszarów chronionych.

⁴ *Ruch turystyczny w Łodzi i województwie łódzkim w 2009 roku*, red. S. Liszewski ROT Woj. Łódzkiego, Łódź 2010, s. 22.

⁵ A.M. Rohrscheidt, *Szlaki tematyczne*, Proksenia, Kraków 2009.

⁶ J. Styperek, *Linearne systemy penetracji rekreacyjnej*, Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań 2002.

⁷ A. Stasiak, *op. cit.*, s. 11.

⁸ *Słownik Języka Polskiego*, t. III, PWN, Warszawa 1981, s. 417.

⁹ *Instrukcja znakowania szlaków turystycznych*, PTTK, Warszawa 2007, s. 4.

¹⁰ J. Kaczmarek, A. Stasiak, B. Włodarczyk, *Produkt turystyczny. Pomysł, realizacja, zarządzanie*, PWE, Warszawa 2010, s. 143.

2. Szlaki turystyczne województwa łódzkiego

Na obszarze województwa łódzkiego znajduje się ponad 150 szlaków turystycznych (według bazy Biura Planowania Przestrzennego) o łącznej długości około 4800 km, a wśród nich m.in.:

- 52 piesze (główne i łącznikowe), o łącznej długości 1741 km;
- 86 rowerowych (główne i łącznikowe) o łącznej długości 2581 km;
- jeden wodny o długości 142 km;
- 14 konnych o łącznej długości ok. 260 km

Ponadto przez region przebiegają trzy szlaki tematyczne, tzw. europejskie szlaki kulturowe i są to:

- Szlak Bursztynowy;
- Szlak Cysterski;
- Szlak Romański.

3. Uwarunkowania przyrodnicze turystyki konnej w województwie łódzkim

Zasoby przyrodnicze stanowią bazę rozwoju turystyki kwalifikowanej, rekreacji, sportów rekreacyjnych i tzw. sportów ekstremalnych.

Województwo łódzkie położone jest w centralnej Polsce. To położenie węzłowe „na szlaku turystycznym”, w którym krzyżują się drogi z północy na południe i ze wschodu na zachód, decyduje w dużej mierze o indywidualności geograficzno-przyrodniczej regionu.

Województwo łódzkie leży na pograniczu Niziny Mazowieckiej oraz Wyżyn Południowej Polski (Krakowsko-Częstochowskiej i Kielecko-Sandomierskiej), co wpływa na znaczne zróżnicowanie rzeźby terenu. W regionie łódzkim można wyróżnić zarówno typowe płaskie krajobrazy nizinne w części północnej oraz obszary wyżynne na południu. Charakterystyczną cechą rzeźby w pasie wyżyn są zjawiska krasowe w skałach wapiennych w okolicach Działoszyna, czego przykładem jest rezerwat geologiczny Góry Zelce¹¹.

¹¹ M. Koter, S. Liszewski, A. Suliborski, *Łódź i region Polski środkowej. Podręcznik wiedzy o regionie dla licealistów*, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź 2000, s. 50.

Również doliny rzeczne z występującymi na ich terasach wydmami, malowniczymi przełomami i specyficzną szatą roślinną czynią krajobraz regionu łódzkiego niezwykle urozmaicony. Górne odcinki Warty i Pilicy (głównych rzek), które płyną w szerokich i głębokich dolinach, stanowią jedne z największych atrakcji turystycznych województwa. Z rzekami Wartą, Bzurą i Pilicą związane są ostoje ptaków o randze międzynarodowej.

W regionie znajduje się też kilka sztucznych zbiorników wodnych, takich jak: Zalew Jeziorsko na rzece Warcie (największy), Zalew Sulejowski na Pilicy oraz kilka mniejszych: Słok i Wawrzkowizna na Widawce, Miedzna na Węglance oraz zbiornik Cieszanowice na Luciąży. Prawie wszystkie z nich pełnią funkcje rekreacyjne, wokół których rozwija się osadnictwo turystyczne.

W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne, obszary leśne zajmują 21% ogółu powierzchni województwa¹². Pomimo niewielkiego poziomu lesistości, w regionie łódzkim występują fragmenty prastarej Puszczy Pilickiej i Bolimowskiej.

Na terenie województwa funkcjonują wszystkie przewidziane ustawą formy ochrony przyrody. Zajmują one 19,8% z ogółu powierzchni województwa. Najliczniej (89 obiektów), podobnie jak w całym kraju, reprezentowane są rezerваты przyrody¹³. Są to obszary obejmujące naturalne lub mało zmienione ekosystemy, siedliska rzadkich roślin i zwierząt oraz elementy przyrody nieożywionej. Największym z nich jest rezerwat faunistyczny Jeziorsko – ostoja ptaków, a najpiękniejszym – rezerwat Niebieskie Źródła koło Tomaszowa Mazowieckiego (źródła krasowe).

W celu ochrony najcenniejszych walorów przyrodniczo-krajobrazowych regionu na terenie województwa łódzkiego utworzono siedem parków krajobrazowych (PK):

- Załęczański PK, w którym ochronie podlega krajobraz przełomu Warty z wapiennymi ostańcami i krasowymi jaskiniami;
- Bolimowski PK z malowniczą doliną rzeki Rawki i reliktem dawnych puszczy królewskich;
- Przedborski PK z urozmaiconą rzeźbą terenu pokrytą lasami oraz z licznymi zabytkami kultury ludowej;

¹² *Regiony Polski*, GUS, Warszawa 2009, s. 4.

¹³ *Ochrona środowiska*, GUS, Warszawa 2010.

- PK Międzyrzecza Warty i Widawki z malowniczym krajobrazem dolin obu rzek;
- Spalski PK z fragmentem dawnej puszczy Pilickiej oraz niezwykle cennymi zabytkami kultury materialnej, takimi jak: romański kościół św. Idziego i ruiny zamku w Inowłodzu, zespół klasztorny w Studziannie-Poświętnem, modrzewiowy kościółek w Spale;
- Sulejowski PK ze wspaniałym kompleksem leśnym będącym pozostałością dawnej puszczy Pilickiej, Niebieskimi Źródłami i Zalewem Sulejowskim oraz zabytkami najwyższej klasy, jak: opactwo Cystersów w Podklasztorzu, klasztor w Smardzewicach;
- PK Wzniesień Łódzkich z malowniczym krajobrazem przyrodniczym i kulturowym (klasztor Franciszkanów w Łagiewnikach, zabytkowe kapliczki).

Choć formalnie na tym obszarze nie istnieje park narodowy i w statystyce nie figuruje, jednak w Łódzkiem znajduje się enklawa Kampinoskiego Parku Narodowego w postaci Ośrodka Hodowli Żubrów w Smardzewicach. Warto podkreślić, że Łódzki Szlak konny przebiega przez obszar wszystkich parków krajobrazowych, co znacznie podnosi jego atrakcyjność turystyczną.

Ponadto na terenie województwa łódzkiego znajdują się obszary chronionego krajobrazu (16 obiektów), ponad 2500 pomników przyrody (drzewa, głązy narzutowe, skałki i grotty), cztery stanowiska dokumentacyjne, ok. 743 użytki ekologiczne, 31 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz sieć ekologiczna Natura 2000.

Najbardziej charakterystyczną cechą walorów przyrodniczych województwa łódzkiego jest mozaikowatość krajobrazów. O specyfice środowiska przyrodniczego województwa łódzkiego decyduje przede wszystkim jego budowa geologiczna i związane z nią ukształtowanie terenu.

Łódzkie posiada również duży potencjał kulturowy ze względu na wielokulturową przeszłość i bogaty folklor – łowicki i opoczyński. W piękny i zróżnicowany krajobraz województwa łódzkiego wpisane są niezwykle cenne zabytki architektury: romańska archikolegiata w Tumie, dawne opactwo w Witowie, klasztory w Gidlach i Wielgomłynach i Piotrkowie Trybunalskim, liczne zamki m.in.: w Łęczycy, Piotrkowie Trybunalskim, Oporowie, rezydencje magnackie w Nieborowie i Walewicach, pałac biskupi w Wolborzu oraz dwory w Ożarowie i Tubądzinie.

Z wykorzystaniem tych wszystkich atutów, możliwa jest realizacja projektu „Łódzkie w siodle”, który przyczyni się do wzrostu liczby miejsc pracy oraz podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu. To właśnie walory przyrodnicze i krajobrazowe szlaku zdecydowały o umieszczeniu go przez M. Józefczyk na liście 25 najpiękniejszych szlaków konnych w Polsce¹⁴.

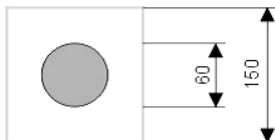
4. Organizacja i infrastruktura Łódzkiego Szlaku Konnego

Pomysł utworzenia szlaku konnego w województwie łódzkim powstał w 2007 roku w Urzędzie Marszałkowskim w Łodzi. Szukano wówczas markowego produktu turystycznego dla regionu. Po szczegółowej analizie walorów i zagospodarowania turystycznego województwa uznano, że warto zainwestować w turystykę konną. Na terenie województwa łódzkiego znajduje się 200 miejsc, w których hoduje się konie oraz oferuje przejażdżki w siodle lub bryczką i naukę jazdy konnej. Wśród nich są zarówno stadniny, ośrodki i kluby jeździeckie, jak również gospodarstwa agroturystyczne z bazą noclegową, w których konie służą do rekreacji¹⁵. Trasę Łódzkiego Szlaku Konnego wytyczono przez najpiękniejsze widokowo i turystycznie miejsca w regionie. Wzięto też pod uwagę bazę dla jeźdźców i koni. Tworzenie szlaku oparto na doświadczeniach trzech znanych ośrodków jeździeckich: stada ogierów w Bogusławicach oraz stadnin koni w Gajewnikach i Walewicach. Patronem szlaku został major Henryk Dobrzański ps. „Hubal” – znakomity kawalerzysta, członek polskiej reprezentacji jeździeckiej, legendarny ostatni żołnierz wojny obronnej 1939 roku i dowódca pierwszego polskiego oddziału partyzanckiego, który zginął 30 kwietnia 1940 roku pod Anielinem na ziemi łódzkiej.

Trasa Łódzkiego Szlaku Konnego o długości ponad 1800 km jest oznakowana zgodnie z wymogami instrukcji PTTK. Znaki w kolorze pomarańczowym na białym tle są umieszczone na drzewach lub na słupkach (rysunek 1).

¹⁴ M. Józefczyk, *op. cit.*, s. 140–45.

¹⁵ P. Wandachowicz, *Turystyka w siodle – Infrastruktura innowacyjnego i unikatowego produktu turystycznego*, „Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej” 2010, z. 1, s. 227.

Rys. 1. Znak podstawowy szlaku konnego

Źródło: K. Chudoba, *Sudecki szlak konny jako przykład infrastruktury (agro-) turystycznej*, „Ekonomiczne Problemy Turystyki” nr 9, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 466, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007, s. 34.

Szlak składa się z dwóch pętli – wewnętrznej i zewnętrznej oraz z licznych tras łącznikowych (rysunek 2). Został on podzielony na odcinki w następujący sposób:

- 35 odcinków pętli zewnętrznej o łącznej długości ok. 1500 km;
- 10 odcinków pętli wewnętrznej o łącznej długości ok. 300 km;
- łączniki główne oraz łączniki dojazdowe o łącznej długości 310 km.

Pętla wewnętrzna o długości 300 km łączy 24 ośrodki jazdy konnej oraz kilkanaście gospodarstw agroturystycznych. Prowadzi ona przez powiaty: pabianicki, zgierski, brzeziński i łódzki wschodni, czyli w terenie bezpośrednio związanym z aglomeracją łódzką. Występuje tu największe w województwie nasycenie stadninami i ośrodkami jazdy konnej (około 50% z ogółu). Obszar ten jest niezwykle atrakcyjny turystycznie (Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich, kompleksy leśne w Grotnikach i Sokolnikach, doliny rzek) i kulturowo (park dworski w Dłutowie z XVIII wieku, zespół drewnianego młyna w kolonii Ldzań-Talar, zespół dworski w Zgniłych Błotach i drewniany kościół w Niesułkowie). Projektowaną pętlę podzielono na 10 odcinków o długości od 17 do 40 km.

Pętla zewnętrzna ma 1500 km długości i przebiega przez 55 ośrodków jazdy konnej oraz kilkadziesiąt gospodarstw agroturystycznych. Podzielono ją na odcinki, prowadzące przez sześć parków krajobrazowych oraz ciekawych miejsc historycznych i zabytków architektury.

Łódzki Szlak Konny im. „Hubala” jest typowym szlakiem nizinnym o niewielkim stopniu trudności¹⁶. Wytyczony szlak w zdecydowanej większości

¹⁶ M. Józefczyk, *op. cit.*, s. 145.

przebiega przez tereny leśne (ok. 70% długości szlaku). Jego trasa wiedzie po drogach publicznych i leśnych (głównie po istniejących gruntowych) przez obszary Natura 2000 (w pobliżu siedlisk, miejsc bytowania i rozrodu ptaków), przez parki krajobrazowe i doliny rzek.

Na trasie całego szlaku zaprojektowano 21 miejsc postojowych (popasu), które będą doskonałym miejscem do odpoczynku dla jeźdźców i koni w tym:

- 10 na gruntach gminnych położonych w miejscowościach: Jasień, Rogóźno (Skaratki), Ossowice, Rożdżały, Rudniki, Wróblew, Kaleń, Stęplew, Strzemeszna i Głaz;
- 11 na gruntach lasów państwowych (w tym: cztery na gruntach leśnych zabudowanych i siedem obejmujących już istniejące i częściowo wyposażone miejsca postojowe w lasach). Składają się one z wiat, altan, koniowiazów, poidel i zagród otoczonych drewnianym ogrodzeniem z wybiegiem dla koni¹⁷.

Przewidziano także udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, które pozwolą im w pełni korzystać z przygotowanej infrastruktury.

Łódzki Szlak Konny powstaje w ramach projektu realizowanego przez Urząd Marszałkowski w Łodzi pt. „Turystyka w siodle – infrastruktura innowacyjnego i unikatowego produktu turystycznego”. Jego wartość wynosi 33,3 mln złotych, z czego połowa (16,2 mln zł) stanowi dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Pozostałe środki pochodzą z budżetu województwa łódzkiego¹⁸.

5. Promocja szlaku

Promocja stanowi istotne narzędzie marketingu i obejmuje różne rodzaje czynności, jakie podejmuje przedsiębiorstwo, aby poinformować docelowych nabywców o cechach produktu i przekonać ich do zakupu. „Końska dawka przygody” to hasło promujące Łódzki Szlak Konny im. majora Henryka Dobrzańskiego-Hubala, czyli unikatowy i najdłuższy szlak w skali kraju i Europy.

¹⁷ E. Hoć, S. Długosz, *Prognoza oddziaływania na obszary Natura 2000 projektu „Turystyka w siodle, infrastruktura innowacyjnego i unikatowego produktu turystycznego”,* Urząd Marszałkowski w Łodzi, Łódź 2010.

¹⁸ www.wsiolede.lodz.pl, wrzesień 2011.

Rys. 2. Schemat przebiegu Łódzkiego Szlaku Konnego i rozmieszczenie ośrodków jazdy konnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie portalu: www.wsiodle.lodz.pl.

Promocją całego projektu zajmuje się firma Telma Group Communications (TGC). Organizuje ona konferencje, przygotowuje gadżety reklamowe, opracowuje i wdraża kampanie reklamowe. Ostatnim efektem jej pracy jest film promujący szlak, który jest dostępny na stronie: www.wsiodle.lodz.pl.

Wykonawcą i administratorem tego portalu dostępnego w czterech językach: polskim, angielskim, niemieckim i rosyjskim jest firma LTC. Do jej zadań należy również wykonanie infrastruktury informacyjnej szlaku konnego, w tym m.in. przygotowanie tablic informacyjnych, billboardów i oznakowanie trasy.

Promocja szlaku turystycznego jest bardzo trudna. Najłatwiej wypromować szlak, organizując na nim imprezę, która na stałe powinna wpisać się w kalendarz imprez w regionie, jak słynne Hubertusy i Dożynki Spalskie Ważnym. Narzędziem promocji jest uczestnictwo w targach, wystawach, warsztatach, prezentacjach oraz sprzedaż osobista. Każda impreza targowa ma swoją specyfikę, która jest wykorzystywana jako dodatkowa możliwość promocji szlaku. Zespół promocyjny Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi wielokrotnie prezentował projekt Łódzkiego Szlaku Konnego na targach zagranicznych i krajowych, zachęcając do uprawiania turystyki aktywnej w województwie łódzkim, m.in.: na targach w Belgii – Salon des Vacances 2011, na największych w Polsce targach branży koniarskiej – Cavaliada 2010, Na Styku Kultur w Łodzi oraz podczas Targów Turystyki i Wypoczynku LATO 2011 w Warszawie, Międzynarodowych Targach Turystycznych ITB Berlin 2011.

W promocji najdłuższego szlaku w Polsce uczestniczy również Andrzej Lemański – zawodnik, trener, członek Polskiej Kadry Narodowej reprezentujący Klub Jeździecki „Jantar” w Strykowie. Dzięki serii zawodów jeździeckich, w których Andrzej Lemański będzie brał udział, o Łódzkim Szlaku Konnym dowiedzą się mieszkańcy Norwegii, Niemiec i Hiszpanii.

6. System informacji i nawigacji

Infrastrukturę informacyjną szlaku konnego tworzy około 1800 tablic i 100 billboardów mających również charakter promocyjny. Zawarto na nich informacje o samym projekcie i atrakcjach turystycznych w okolicy. Wzdłuż całej trasy ustawiono 1360 tablic kierunkowych.

W ramach projektu powstała sieć centrów i 30 punktów informacji turystycznej (m.in. w Osjakowie i w tomaszowskim skansenie) wyposażonych w szereg urządzeń cyfrowych.

Największą inwestycją Łódzkiego Szlaku Konnego jest kompleks przy ul. Wycieczkowej 86 w Łodzi w Lesie Łągiewnickim. Oprócz funkcji miejsca postojowego jego budynki na działce o powierzchni 3,76 ha mieszczą Centrum Zarządzania Szlakiem. O unikatowości nowego szlaku konnego w województwie łódzkim świadczy również jego cyfrowy charakter. Będzie on nie tylko najdłuższym, ale także najbezpieczniejszym i najlepiej oznakowanym szlakiem konnym w Polsce.

W położonych na szlaku punktach informacyjnych każdy jeździec będzie mógł się zaopatrzyć w urządzenie nawigacyjne GPS, które będzie monitorowało jego pozycję na trasie. Dzięki temu w sytuacji, kiedy turysta zboczy ze szlaku lub ulegnie wypadkowi, informacja szybko dotrze do służb ratunkowych, które będą również wyposażone w urządzenia GPS. Pozwoli im to na sprawne dotarcie do osób potrzebujących pomocy. System informatyczny wskaże również ratownikom najkrótszą drogę do miejsca zdarzenia¹⁹.

System GPS pozwoli na korzystanie z elektronicznych map, wczytywanie wybranych odcinków trasy do telefonów komórkowych. W taką mapę wraz z katalogiem atrakcji i audioprzewodników będzie można się zaopatrzyć w punkcie informacji turystycznej.

7. Łódzki Szlak Konny jako element marketingu

Tworzenie markowych produktów turystycznych jest jednym ze sposobów promowania regionów. Markowy produkt turystyczny to produkt wyróżniający się na rynku jakością, wizerunkiem, stopniem atrakcyjności. Musi być on jednym słowem rozpoznawalny, niezwykły pod każdym względem. Wprowadzenie nowego markowego produktu na rynek turystyczny regionu pozwala mieć nadzieję na jego ożywienie, wzrost konkurencyjności oraz powstanie nowych miejsc pracy.

Z nowym produktem turystycznym województwa łódzkiego związane są ogromne nadzieje marketingowe, m.in.:

¹⁹ P. Wandachowicz, *op. cit.*, s. 232.

- na wzmocnienie roli Szlaku Bursztynowego i pozostałych szlaków tematycznych w ramach zintegrowanego produktu turystycznego dla całego województwa;
- nowopowstały szlak może przyczynić się do rozwoju tzw. pasma turystyki aktywnej;
- Łódzki Szlak Konny, który jest pierwszym w Europie szlakiem turystyki konnej o tak dużym zasięgu geograficznym i infrastrukturalnym, może przyczynić się do wzrostu i znaczenia marki „Polska”;
- wzrost atrakcyjności Polski w kontekście organizowanych mistrzostw EURO 2012;
- turystyka konna może stać się istotnym czynnikiem ożywienia gospodarczego;
- projekt ten to kilkadziesiąt tysięcy nowych miejsc pracy w całym regionie.

Trzeba podkreślić, że wraz z tym ponadregionalnym szlakiem turystycznym pojawia się duża szansa dla obszarów wiejskich na tworzenie małych rodzinnych przedsiębiorstw z branży noclegowej i gastronomicznej, które mogą działać przy szlaku.

Uwagi końcowe

Województwo łódzkie z centralnym położeniem w kraju, bazą turystyczną (w tym bardzo liczne ośrodki jazdy konnej), atrakcyjnymi walorami przyrodniczymi i bogatym dziedzictwem kulturowym, posiada naturalne predyspozycje dla rozwoju turystyki konnej w połączeniu z innymi formami turystyki. Turystyka konna może stać się istotnym czynnikiem ożywienia gospodarczego regionu. Potwierdzeniem powyższej tezy jest analiza SWOT.

Tabela 2

Analiza SWOT

<p style="text-align: center;">Mocne punkty</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzystne położenie geograficzne szlaku; • w centrum Polski; • wsparcie działań przez Urząd Marszałkowski oraz Regionalną Organizację Turystyczną; • znaczny potencjał turystyczny związany z zasobami przyrodniczymi oraz walorami kulturowymi; • powiązanie szlaku z ośrodkami jeździeckimi; • stadninami i agroturystycznymi gospodarstwami; • kompleksowa promocja oraz nowoczesny system informacji i nawigacji; • dobre warunki do uprawiania różnorodnych form turystyki; • cykliczne imprezy i wydarzenia realizowane na szlaku rangi krajowej i międzynarodowej (m.in. Hubertusy i Dożynki Spalskie, Festiwal Kolory Polski, Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw w Skierniewicach, Festiwal Bluesa w Rawie Mazowieckiej, Turniej Rycerski w Uniejowie). 	<p style="text-align: center;">Słabe punkty</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak autostrad; • zły stan dróg krajowych; • brak połączeń kolejowych; • brak parkingów; • uboga oferta gastronomiczna na szlaku; • niski standard bazy noclegowej.
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • polityka Unii Europejskiej wspierająca rozwój obszarów wiejskich regionu; • realizacja autostrad i dróg szybkiego ruchu; • wzrost zainteresowania turystyką aktywną; • rozwijająca się sieć gospodarstw agroturystycznych; • sprzedaż produktu w pakiecie turystycznym. 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak dostępności do funduszy europejskich dla rozwoju infrastruktury towarzyszącej; • brak w przyszłości możliwości finansowania stadnin po wyczerpaniu funduszy unijnych; • brak możliwości skutecznego i ekonomicznego utrzymania urządzeń terenowych na obszarze; • całego województwa z uwagi na zagrożenie wandalizmem.

Źródło: opracowanie własne

ŁÓDŹ HORSE TRAIL AS A BRANDED TOURIST PRODUCT OF ŁÓDŹ VOIVODSHIP

Summary

Łódź region has a great potential to be developed into a horse tourism. There are a lot of cultural and historical sites and also unique attractions in the centre of Poland. Horse riding is a new idea within tourist development in Łódź Voivodship. Łódź Horse Trail is the unique tourism product. It is the longest (above 1800 km), the safest and best marked horse track in Poland. The trail leads through wooded areas with open pastureland, river valleys and protected areas. It includes 7 landscape parks and about 30 reserves. Horse riding is a big impulse for rural tourist development and agrotourism in this region.

Translated by Maria Piech